

Súd: Okresný súd Trebišov
Spisová značka: 15P/235/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7913213499
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 11. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Viera Petrová
ECLI: ECLI:SK:OSTV:2013:7913213499.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trebišov samosudkyňou Mgr. Vierou Petrovou vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti L. J. L., M.. XX.X.XXXX J. M. A. L., M..XX.XX.XXXX, zastúpených kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Trebišov, deti rodičov L. L., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom T. XX/XX, W., t.č. U. 3, B. a R. L., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom T. XX/XX, W., o zmenu úpravy rodičovských práv a povinností, takto

rozhodol:

Návrh otca z a m i e t a.

o d ô v o d n e n i e :

Otec, L. L., podal dňa 9.9.2013 návrh na zmenu úpravy rodičovských práv a povinností k maloletým deťom L. J. L., M.. XX.X.XXXX J. M. A. L., M.. XX.XX.XXXX, ktoré žiadal zveriť do svojej osobnej starostlivosti. Zo strany matky žiadal určiť výživné vo výške 100,-Eur mesačne na maloletého L. J. a 130,-Eur mesačne na maloletú M. A.. Otec návrh odôvodnil tým, že matka, ktorej boli maloleté deti zverené na čas po rozvode do osobnej starostlivosti rozsudkom Okresného súdu Trebišov č.k. 16P/256/2012-50 zo dňa 26.11.2012, bola z dôvodu extrémne náhlej zmeny zdravotného stavu, dňa 30.8.2013 hospitalizovaná v M. A. a následne bola prevezená do nemocnice v Q. Q., kde bola hospitalizovaná v stave ohrozujúcom život. Starostlivosť o maloleté deti zabezpečoval otec. Na základe prognóz odborných lekárov, matka mala rozsiahle poškodenia životne dôležitých orgánov, bola v kóme, jej stav bol vážny, až kritický.

Súčasťou návrhu vo veci samej bol i návrh na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým otec žiadal, aby boli maloleté deti L. J. L.B., M.. XX.X.XXXX J. M. A. L., M.. XX.XX.XXXX, predbežne zverené do jeho osobnej starostlivosti. Matke žiadal uložiť povinnosť predbežne prispievať na výživu maloletých detí sumou po 30,-Eur mesačne na každé dieťa.

Uznesením Okresného súdu Trebišov zo dňa 16.9.2013, č.k. 15P/235/2013-19, bolo nariadené predbežné opatrenie, ktorým boli maloleté deti L. J. L., M.. XX.X.XXXX J. M. A. L., M.. XX.XX.XXXX, dočasne zverené do osobnej starostlivosti otca L. L., M.. XX.X.XXXX, do právoplatného skončenia konania vo veci zmeny úpravy rodičovských práv a povinností k maloletým deťom L. J. L., M.. XX.X.XXXX J. M. A. L., M.. XX.XX.XXXX. V prevyšujúcej časti bol návrh zamietnutý. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 8.10.2013.

V doplnenom podaní zo dňa 7.11.2013 otec uviedol, že starostlivosť matky v roku 2013 nebola na zodpovedajúcej úrovni. Matka deti nechávala samé bez dozoru, alebo pri deťoch boli jej milenci T. R., L. Q. J. T.M. P., prípadne ich odviedla na celý deň k T. N. R. P.. Deti boli neustále v strese, bola ohrozená ich mravná výchova. Koncom augusta 2013, keď matka vážne onemocnela, pri deťoch zostal T.M. R..

Po telefonáte maloletej dcéry otec detí presťahoval k svojim rodičom do P., nakoľko on je zamestnaný v B.. Deťom u starých rodičov nič nechýba, je o nich riadne postarané. Po návrate z nemocnice matka dňa 14.10.2013 navštívila deti v škole, dožadovala sa styku, ovplyvňovala učiteľky. Dňa 18.10.2013 zobrala maloletú Natáliu na ihrisko. Keď sa dlhšie nevracala a nebola ani na ihrisku, starí rodičia z obavy, že matka dieťa uniesla, zavolali políciu. Matka po príchode starým rodičom vulgárne nadávala a dožadovala sa vydania detí. Otec tvrdil, že matka u detí vyvoláva stres, nabáda ich proti otcovi i starým rodičom. Od 1.9.2013 na výživu detí ničím neprispela. Matka sa na adrese trvalého bydliska nezdržiava, stará sa o ňu jej milenec T. P.. Keďže matka je práceneschopná a od rozvodu manželstva narobila dlhy vo výške 7.963,-eur, otec má obavu, že matka nie je schopná vychovávať deti, ktoré žiadal zveriť do svojej starostlivosti. Styk matky s deťmi navrhol upraviť každý druhý týždeň.

Matka sa k návrhu písomne nevyjadрила.

Kolízny opatrovník žiadal návrh otca zamietnuť a nariadené predbežné opatrenie zrušiť, nakoľko pominuli dôvody, pre ktoré bolo predbežné opatrenie nariadené.

Uznesením zo dňa 11.11.2013 bolo predbežné opatrenie zrušené v zmysle ust. § 77 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O.s.p.), nakoľko pominuli dôvody, pre ktoré bolo predbežné opatrenie nariadené.

Rozsudkom Okresného súdu Trebišov, č.k. č.k. 16P/256/2012-50 zo dňa 26.11.2012, bolo manželstvo rodičov maloletých detí rozvedené. Na čas po rozvode boli maloleté deti L. J. L., M.. XX.X.XXXX J. M. A. L., M.. XX.XX.XXXX, zverené do osobnej starostlivosti matky. Otcovi bola uložená povinnosť prispievať na výživu mal. M. A. sumou 60,-eur mesačne a na výživu mal. L. J. sumou 50,-Eur mesačne. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 14.12.2012.

Maloleté deti sa po rozvode manželstva nachádzali v starostlivosti matky, s ktorou bývali v W., až do 30.8.2013, kedy z dôvodu náhleho zhoršenia zdravotného stavu bola matka hospitalizovaná v M. A. a následne prevezená do N. N..R.. D. Q. Q., kde jej bola transplantovaná pečeň následkom akútneho zlyhania pečene pre hepatitídu B. Jej zdravotný stav sa po transplantácii rýchlo zlepšoval. Dňa 4.10.2013 bola prepustená do domáceho liečenia. V súčasnosti sa matka cíti dobre, rýchlo sa zotavuje. Bicykluje, stará sa o domácnosť, nakupuje, korčuľuje. Je schopná zabezpečiť celodennú starostlivosť o deti.

Kolízny opatrovník v správe zo šetrenia pomerov v rodine uviedol, že otec je k trvalému pobytu nahlásený v W., striedavo sa zdržiava v B. na adrese U. X J. F. P. M. E.. B. XXX, v domácnosti starých rodičov. Je zamestnaný v spoločnosti Q. B. s priemerným mesačným zárobkom 500,-eur. Platí inkaso v rodinnom dome v W. vo výške 150,-eur mesačne, úver z U. P. P. vo výške 220,-eur mesačne. Podieľa sa na výdavkoch spojených s chodom domácnosti starých rodičov v P..

Maloletý L. J. je žiakom prvého ročníka a maloletá M. A. žiačkou štvrtého ročníka S. Š.B. M. E.. G. F. P.. Deti sú zdravé, nie sú s nimi výchovné problémy.

Od septembra 2013 osobnú starostlivosť o deti zabezpečujú starí rodičia zo strany otca, ktorí majú vo svojej domácnosti vytvorené vhodné podmienky pre výchovu maloletých detí. Bývajú v štvorizbovom rodinnom dome, deti majú samostatnú izbu. Keď je otec v zamestnaní, spí s nimi stará matka. V rodinnom dome v P. okrem starých rodičov žije aj prastará matka p. L. N., ktorý má samostatný vchod a izbu.

Po prepustení matky z nemocnice medzi rodičmi došlo k viacerým incidentom. Dňa 22.10.2013 sa na ÚPSVaR Trebišov, oddelenie SPOD a SK dostavil otec, ktorý oznámil, že matka dňa 18.10.2013 navštívila deti v P., kedy maloletú M. zobrala na ihrisko, ktoré sa nachádza neďaleko domu starých rodičov. Asi po hodine ihrisko opustila, pre podozrenie z únosu dieťaťa bola volaná polícia. Matka po návrate oznámila, že s dieťaťom bola na prechádzke, hystericky kričala a vulgárne nadávala starým rodičom. Od tej doby matka deti nenavštevuje, s maloletou M. je v telefonickom kontakte. Deti sú po

návšteve matky utiahnuté, pojašené, nekomunikujú. Rodičia sa toho času nedokáže dohodnúť na ničom. Otec nepripúšťa striedavú starostlivosť, ani neobmedzený styk matky s deťmi.

Matka je nahlásená k trvalému pobytu v W.. Po prepustení z nemocnice sa zdržiavala u rodinného priateľa p. P. F. A., ktorý ju sprevádzal a robil jej opatrovateľa. Od 6.11.2013 matka žije na adrese trvalého bydliska v trojizbovom rodinnom dome, ktorého vlastníkom je otec navrhovateľa, matka má právo doživotného bývania. Domácnosť je riadne zariadená a udržiavaná. Počas šetrenia matke s upratovaním pomáhal T. P.. V dome bolo čisto a teplo, hygiena domácnosti bola na požadovanej úrovni.

Matka je zamestnaná v spol. Q..N..D.. A., v súčasnosti je práceneschopná. Zo Sociálnej poisťovne jej boli vyplatené vo výške 139,-eur a zo zamestnania 27,-eur. Platí inkaso 110,-eur a DIGI TV po 10,-eur mesačne.

Matka sa od prepustenia opakovane dožadovala stretnutia s deťmi, ktoré sú v domácnosti starých rodičov, ktorí matke v styku s deťmi bránia, deti v domácnosti matky nemôžu stráviť ani víkend.

Otec vo svojej výpovedi uviedol, že deťom, u starých rodičov nič nechýba, majú dobré výsledky v škole. Aj keď pracuje v B.I. s pracovnou dobou od 7.30 hod. do 20.00 hod., o deti je náležite postarané. Starí rodičia sú starobní dôchodcovia, deti majú celodennú opateru. Najmä so starým otcom majú deti vytvorený veľmi dobrý vzťah. Pre maloletého L. je starý otec vzorom. Výpomocná je aj prastará matka, ktorá s nimi žije v spoločnej domácnosti. Matka má finančné problémy, dlhy nedokáže splácať. V čase jej hospitalizácie otec uhradil nedoplatok elektriny i plynu, na ktoré bol upozornený formou sms-správy. Matka pred onemocnením chodila do práce, deti nechávala so svojimi priateľmi, ktorí nie sú spôsobilí, a to ani krátkodobo, zabezpečiť starostlivosť o deti. Ide o nevhodné osoby, p. R. má postihnutého brata, p. N. žije v nevhodných bytových pomeroch. Domácnosť matky je zanedbaná, v dome bola nefunkčná toaleta, ktorú bol nútený opraviť otec. Dom nie je vykurovaný, preteká strecha. Napriek začínajúcemu školskému roku deti nemali nachystané potreby do školy, otec im bol nútený kúpiť ošatenie, tašku, potreby do školy.

Matka vo svojej výpovedi poukázala na to, že až do augusta 2013 sa otec s deťmi stretával neobmedzene, podľa toho, ako mu to pracovné povinnosti dovoľovali. Deti odviezol do školy, vyzdvihol ich, bol s nimi ochotný zostať, keď to bolo potrebné. Ak z pracovných dôvodov nemohol, pomohol s deťmi starý otec. Po prepustení matky z nemocnice sa vzťahy zhoršili, došlo k viacerým incidentom. Kontakt matky s deťmi je problematický. Deti žijú v domácnosti starých rodičov, ktorí matke v styku s deťmi bránia. Matka je v súčasnosti s maloletou M. len v telefonickom kontakte. Matka potvrdila, že do augusta 2013 udržiavala známosť s p. L. Q., ktorý je nositeľom vírusu hepatitídy typu B. Až do onemocnenia matky, o tom priateľ nemal vedomosť, toho času sa lieči. Matka s ním prerušila osobný kontakt, telefonujú si. Pokiaľ ide o p. R. J. U.. P., poukázala na to, že ide o dlhodobých rodinných priateľov, s ktorými sa priatelili obaja rodičia už počas manželstva. Obaja menovaní pomáhali otcovi s domácimi prácami pri dome, v záhrade. Po rozvode manželstva rovnakým spôsobom pomáhajú matke. Navyše, ak matka potrebovala pomôcť s deťmi, obaja boli ochotní krátkodobo deti postrážiť. Pokiaľ ide o p. N., ktorý je príbuzným starej matky z otcovej strany, maloletý L. J. na žiadosť matky zotrval v domácnosti p. N. krátko v čase, keď ísť na stomatologické ošetrenia s maloletou M.. Matka poukázala na to, že po návrate z nemocnice nebola schopná bývať sama v dome, v ktorom bol neporiadok, zima. V čase jej neprítomnosti otec kvôli hepatitíde urobil v dome dezinfekciu. Zdravotný stav matky, ktorá po prepustení z nemocnice potrebovala pokoj a oddych, jej neumožňoval pustiť sa do upratovania domu. Pomoc jej poskytol p. P., v domácnosti jeho rodičov v A.G. bývala jeden mesiac. Od 6.11.2013 sa nasťahovala do domu v W., ktorý s pomocou p. P. upratala. Dom je riadne vykurovaný. Matka potvrdila, že otec v čase jej neprítomnosti opravil kanalizáciu, ktorá bola nefunkčná. Pokiaľ ide o nedoplatky, tie podľa jej vyjadrenia vznikli z dôvodu jej neúspešného podnikania v období od mája do septembra 2012, kedy prevádzkovala potraviny. Po ukončení prevádzkovania živnosti sa jej nepodarilo všetky nedoplatky uhradiť. Dlhy rieši, v súčasnosti má na nedoplatky uzavretý splátkový kalendár. Matka poukázala na to, že deti mali po rozvode v kontakte s otcom problém, za pomoci psychologičky p. B., sa vzťah detí s otcom zlepšil.

Z pripojeného spisu tunajšieho súdu 3T/43/2013 súd zistil, že na otca bola dňa 13.3.2013 podaná obžaloba pre prečin ublíženia na zdraví, ktorého sa mal dopustiť voči matke maloletých detí dňa 10.9.2012. Rozsudok zo dňa 10.10.2013 doposiaľ nie je právoplatný.

Zo stanoviska L.. L. P. U., N. N..R.. D. Q. Q., zo dňa 15.10.2013 súd zistil, že zdravotný stav matky po transplantácii pečene pre akútne zlyhanie pečene pre hepatitídu B sa rýchlo zlepšuje, očakáva sa reštitúcia ad integrum - do plného telesného aj duševného zdravia s nenarušenou schopnosťou starať sa o deti.

Zo správy L.. D. L., N. N..R.. D. Q. Q., zo dňa 31.10.2013 súd zistil, že matka sa má dobre, jediným problémom je dýchanie, ako pozostatok úrazu. Pacientka je klinicky stabilizovaná - priaznivý vývoj.

Z potvrdenia zamestnávateľa otca, súd zistil, že otec je zamestnaný v spoločnosti Q. P., P..D..G.. B. s priemerným mesačným čistým zárobkom za obdobie od januára 2013 do októbra 2013 vo výške 509,- eur.

Z potvrdenia zamestnávateľa matky, súd zistil, že matka v období od januára 2013 do júna 2013 pracovala v spoločnosti Q..N..D.. P..D..G.. A. na základe dohody o pracovnej činnosti s priemerným zárobkom 29,07 eur mesačne. Od júla 2013 nastúpila do riadneho pracovného pomeru, jej čistý zárobok za mesiac júl 2013 predstavoval 307,75 eur; za mesiac august 2013 sumu 291,15 eur. Za august 2013 jej bola vyplatená náhrada pri dočasnej pracovnej neschopnosti vo výške 5,77 eur a za mesiac september 2013 vo výške 47,26 eur.

Podľa ust. § 26 zák. č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len Zákon o rodine), ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

Podľa ust. § 24 ods. 4 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

Po vykonanom dokazovaní súd dospel k záveru, že návrh otca na zverenie maloletých detí L. J. J. M. A. do jej osobnej starostlivosti nie je dôvodný. V konaní nebolo zistené, že by matka starostlivosť o maloleté deti zanedbávala. Je nesporné, že od rozvodu rodičov bol deti v nepretržitej starostlivosti matky až do 30.8.2013, kedy bola matka z dôvodu náhleho zhoršenia zdravotného stavu hospitalizovaná. Podrobila sa transplantácii pečene. V súčasnosti sa jej zdravotný stav rýchlo zlepšuje. Matka vykonáva bežné domáce práce, bicykluje, nakupuje, cíti sa dobre a je i naďalej schopná zabezpečovať osobnú starostlivosť o deti. Podľa predložených lekárskeho správ zdravotný stav matky nenaruša jej schopnosť starať sa o deti. Pokiaľ otec tvrdil, že matka žije v nevyhovujúcich podmienkach, domácnosť je zanedbaná, nevykúrená, ani táto skutočnosť v konaní preukázaná nebola. V čase šetrenia bolo v domácnosti upratané, čisto, dom bol riadne udržiavaný, bolo tam teplo. Deti mali upratanú a pripravenú izbu, v ktorej sa môžu pripravovať na vyučovanie i tráviť voľný čas. Podmienky v dome, podľa vyjadrenia kolízneho opatrovníka, ktorý domácnosť osobne navštívil, umožňujú riadne bývanie i starostlivosť o deti. Tvrdenie otca, že matka žije promiskuitným spôsobom života, čo má zlý vplyv na morálku detí, v priebehu konania vyvrátil sám otec, ktorý potvrdil, že U.. R. J. P., už v čase trvania manželstva otcovi pomáhali pri prácach v dome, v záhrade. Aj toho času matke poskytujú pomoc pri kosení trávnik, prácach v záhrade, so starostlivosťou o deti. Skutočnosť, že p. R. má postihnutého brata, ani to, že p. N. žije v stiesnených bytových pomeroch, podľa názoru súdu nevyklúčujú ich schopnosť pomôcť matke zabezpečiť krátkodobú opateru detí, akú matka potrebuje, ak ide na nákup, potrebné lekárske vyšetrenie, do práce.

Matka potvrdila, že udržiavala známosť s p. Q.. V konaní nebolo preukázané, že by tento jej vzťah mal zlý vplyv na maloleté deti, že by bol príčinou nedorozumení medzi matkou a deťmi, otec to ani netvrdil. Samotná existencia vzťahu matky s p. Q. nemôže byť dôvodom na zmenu úpravy výchovy detí. Je nesporné, že matka má v súčasnosti finančné problémy, ktoré sú následkom jej neúspešného podnikania z roku 2012, snaží sa svoju finančnú situáciu riešiť. Z dokazovania vyplýva, že matka od januára 2013 do júna 2013 pracovala v spoločnosti Q..N..D.. P..D..G.. A. na dohodu o vykonaní práce, od júla 2013 nastúpila do riadneho pracovného pomeru s čistým zárobkom za mesiac júl 2013 vo výške 307,75 eur, za mesiac august 291,15 eur. Existujúce nedoplatky riešila formou splátkových kalendárov. Od septembra 2013 poberá nemocenské dávky. Toho času nie je v jej možnostiach pretrvávajúcu práceneschopnosť pokračovať vo výkone práce. Prechodná neschopnosť matky zabezpečiť si príjem z pracovného pomeru nemôže byť dôvodom na zmenu úpravy rodičovských práv. Je v záujme matky, aby svoju finančnú situáciu v čo najkratšej dobe vyriešila.

Otec sa podaným návrhom domáhal zmeny úpravy rodičovských práv, maloleté deti žiadali zveriť do svojej osobnej starostlivosti. Sám otec pred súdom prezentoval, že jeho pracovné povinnosti, pracovná doba od 7.30 hod. do 20.00 hod. i miesto výkonu práce, mu neumožňujú zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloleté deti. Nebolo sporné, že počas doby hospitalizácie matky starostlivosť o deti zabezpečovali prevažne starí rodičia, v ktorých domácnosti sa deti zdržiavali, keďže otec býva a pracuje v B.. Je v záujme maloletých detí, aby vzhľadom k ich veku boli v starostlivosti matky, ku ktorej majú vytvorený blízky vzťah, sú na ňu citovo viazané. V prospech matky navyše svedčí i skutočnosť, že v čase, keď boli deti v jej starostlivosti, matka sa snažila o zabezpečenie pravidelného kontaktu detí s otcom a starými rodičmi, ktorý sa až do augusta 2013, bez ohľadu na príčiny rozvratu manželstva a nedorozumenia, snažila udržiavať i za spolupráce U.Ó. U.. B..

Súd sa pre úplnosť posúdenia čo najvhodnejšej úpravy rodičovských práv a povinností zaoberal i otázkou striedavej výchovy, ktorý spôsob výchovy vylúčili obaja rodičia vzhľadom k aktuálnym problémom vo vzťahoch medzi rodičmi a starými rodičmi, ktorý vzťah je konfliktný, takýto spôsob starostlivosti toho času neprichádza do úvahy.

Vychádzajúc z výsledkov vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že v súčasnej dobe je v záujme maloletých detí, aby zostali v starostlivosti matky. Návrh otca na zmenu úpravy rodičovských práv a povinností preto v celom rozsahu zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Trebišov.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§42 ods. 3) uviesť proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie, alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§205 ods. 1).

Podľa ust. § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods.1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné pre zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy,

ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),

f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zák. č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.